

VASÁR NAP

ÁRA 1500 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 34. szám.

Vasárnap, augusztus 31.

Mibe kerül a föld?

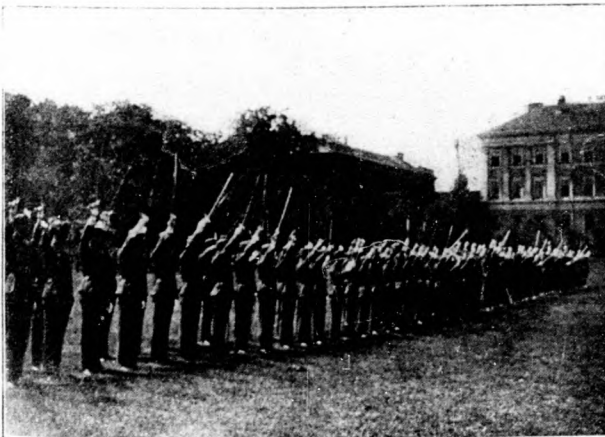
A földreform munkában van. Legtöbb faluban megvan már az itélet, kicsoda mennyi földet kap kinek a birtokából. Mindenki tudja, hogy nem ingyen adják a földet. A földbíróóság kisajátítja a nagybirtokok egy részét. Más szóval a föld árát is megítéli a birtokosnak. A föld árát a földhöz jutottak fizetik meg. De hogy meg is tudják fizetni, legfeljebb tíz évre haszonbért kell csak fizetniök — amennyiben a bíróság ezt megengedi — a vételárat pedig nem kell egyszerre megfizetni.

Az állam enged át legtöbb földet. Mintegy 400 ezer nagyholdnyi földet bocsát a földbíróóság rendelkezésére, hogy azt méltányos vételáron ossza ki a kisemberek között. Ezt a rengeteg földet a nagybirtokosok adták oda az államnak vagyonválságba. Sok ember töprengett azon, hogy mi is lesz hát az ára annak a 1-14 hold földnek, amit a bíróság nekik juttat. Nem is tud örülni addig a földnek a magyar ember, míg azt nem tudja, mit kóstál az. Mit ér az, ha tudja a bért, de az árát majd később mondják meg?

Hátha nagyon drága lesz, aztán nem is bírja? Ilyen gondok bántották az okosabban gondolkodókat, akik nem ingyen földre számítottak. Ennek a kétségnek vetett véget a pénzügyi kormány egy új rendelettel. A rendelet megállapítja a vagyonválságföldről juttatott állami földek haszonbérét és vételárát.

A pénzügyminiszteri rendelet három csoportba osztja azokat, akik a vagyonválságföldről kapnak földet. Az «Új Barázda» napilap, mely a földreform felől mindig a legmegbízhatóbban tájékoztatja a földműves népet, így ismerteti a három csoport haszonbér- és vételárfeltételeit:

1. Legolcsóbban jutnak földhöz a **hadirokkantak, hadiözvegyek és a felnőtt hadiárvaik**. Ezek a kedvezményezettek a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 10 kg. búza egyenértékét fizetik, de ebből 25 százalékot visszatérít nekik az állam. Voltaképpen tehát csak 7.5 kg. búzát fizetnek a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után évi haszonbér gyanánt. A föld vételárában pedig a haszonbérösszeg huszonötszörösét kell fizetniök.

Képek az új hadnagyok avatásáról.

Szent István napján avatta fel Horthy Miklós kormányzó tisztekké a Ludovika Akadémia végzett növendékeit. Baloldali képünk az új hadnagyok esküjét, a jobboldali pedig a kormányzó megérkezését mutatja be.

A kedvezményezettek ilyenformán egy hold földért, ha annak kataszteri tiszta jövedelme 10 korona, 75 kg. búzát fizetnek haszonbérként és ezt a földet 1875 kg. búzáért válthatják meg örökárban, ami most mintegy 7.5 millió koronának felel meg. Az évi haszonbér azonban nem lehet kevesebb 60 kg. és nem lehet több 2000 kg. búzánál.

2. A többi földhöz juttatható kisember a kat. tiszta jövedelem minden koronája után 10 kg. búzát fizet haszonbér címén, de csak öt éven át, ezentúl 12 kg. búzát fizet. Itt tehát a haszonbér 10 korona kataszteri tiszta jövedelmű föld holdja után 100 kg. búza és öt éven belül 2500 kg. búzáért lehet megváltani a földet (ami kereken 10 millió korona), azontúl pedig 3000 kg. búzáért (= 12 millió korona). Az évi haszonbér nem lehet kevesebb 70 kg. és nem lehet több 2500 kg. búzánál.

3. Végül a középbirtokhoz juttatottak s más vevők a föld forgalmi értékének négy százalékát fizetik haszonbérben, vételárban pedig a föld egész forgalmi értékét. De a kat. tiszta jövedelem minden koronája után 12 kg. búzánál kevesebbet nem fizethetnek. Felfelé nincsen korlátozva az évi haszonbér, amely tehát 3000—3600 kg. búzát is kitehet, ha a föld kat. tiszta jövedelme 25, illetve 30 korona.

Ha most már ezek után meg akarja valaki tudni, mennyi haszonbért vagy vételárat fog a bíróság a neki juttatandó földért megítélni, csak azt kell megtudakolnia a jegyzőnél, hány korona a kataszteri tiszta jövedelme a vagyonszámból megváltásra kerülő földnek. Az átlagos föld kataszteri tiszta jövedelme nagyholdankint 10 korona. A hadigondozottak ilyen föld után haszonbérbe 7.5 kg. búzát, vételárba a bér 25-szörösét, azaz 18¾ métermázsza búza árát fizetik. A többi kisemberek ugyanilyen föld után haszonbérbe 1 mm., vételár gyanánt 25 mm.-át fizetnek, öt év után pedig 200%-kal többet. A középbirtokigénylők teljes forgalmi vételárat fizetnek.

Mindezekből látható, hogy az állam nehéz pénzügyi viszonyai között is olcsó áron engedi át a földet a kisembereknek. Mert hiszen ma, ha elárverezné azt a sok vagyonszámból, 35—40 métermázsát is kapna érte holdankint egyszerre való lefizetéssel. Ezzel szemben megelőlszik a hadigondozottaktól 18¾, a többiektől pedig 25 métermázsával.

Kétezer milliárdnál is többre rúg koronában az az engedmény, amit így tesz az állam a kisembereknek. Még hozzá nem is kívánja egyszerre, hanem részlettörlesztésre engedi lefizetni. Szeresük azt a magyar hazát, amely nagybetegen is így gondoskodik legkisebb fiairól!

Budapest, augusztus 30.

Németország a mi utcánkban. Mikor a magyar kormány azzal a tervvel állt elő, hogy a korona esését külföldi kölcsön felvételével állítja meg, a fölforgatók nagyon ellenezték ezt a józan szándékot. Többen Németország példájára mutattak, amely nem áll szóba az ellenséges külfölddel és nem külföldi kölcsönrel, hanem a járadékmárkával állítja helyre pénzügyeit. Hát most ugyancsak leesik az álluk ezeknek a nyugtalan bölcseknek. A németek maguk vallják be, hogy a járadékmárka csak rövid időre tartotta vissza az összeomlástól az országot s ép ezért nemcsak elmentek Londonba megegyezni az ellenséggel, hanem 800 millió aranymárka külföldi kölcsönt is vesznek föl. Csak 800 milliót, pedig Németország tízszer akkora, mint Csonka-Magyarország. S mennyire kevesellék ugyanazok a fölforgatók a mi 250 milliós kölcsönünket. Lám, lám, kár volt olyan nagy hangon hivatkozni Németországra. A németeknek több eszköz van, mint a mi hátramosztítóinknak, akik csak gáncsolni tudnak, de azt is rosszul.

Iskolázott embereket — a barázdára. Közeledik az új iskolaév. Elmult az idő, mikor azt tartotta sok magyar ember, hogy iskolában csak hiábavalóságot tanul a gyerek, aminek az életben nem veszi hasznát. Nemcsak az elemi iskolákban tanulnak az írás, olvasás, számolással és más okos dolgokkal hasznos tudnivalókat, hanem a szakiskolák is az életre nevelnek. Messze külföldön híre ment már a mi gazdasági iskoláinknak. Még Törökországhól is ideküldik tanulni a gazdaiifjakat. A magyar gazdák nem is tudják, minő kinszet bírnak a hazai földművelésiskolákban és a téli gazdasági iskolákban. Az a fiatal gazda, aki földművelésiskolát, vagy téli gazdasági iskolát végez, kevesebb tőkével, kevesebb fáradsággal többet tud termelni, mert ismeri az okosru gazdálkodást. Ma már a gazdasági kereskedelemre is megtanítják fiainkat a földművelésiskolákban. Nem amolyan cselédeket nevelnek ezek az iskolák, hanem modern gazdákat, akik falujukban hivatva vannak a gazdákör, földművelésszövetség, a szövetkezet és a község vezetésére, de leginkább a saját földjükön való mintaszerű gazdálkodásra. Október elején kezdődnek az előadások a földművelésiskolákban, még később a téli gazdasági iskolákban. A kisgazdáknak a földművelésügyi minisztérium, vagy a földművelésiskolák igazgatói szívesen adnak bővebb felvilágosítást, ha fiaikat ezen az uton iskolázott gazdákká akarják neveltetni.

A haszonbérletekről.

Írta: Jakabházy János dr.

II.

A haszonbérletnek másodsorban igen fontos kötelessége az, hogy a bérelt területen a rendes ember gondosságával és okosruen gazdálkodjék. Ezen kötelezettségéből származik, hogy a bérelményt jókarban kell tartania, a birtok termőképességét csak fokozni szabad és legalább hármas vetésforgó szerint kell a földet megművelni. Az épületeket csak arra szabad használnia, amilyen célra azok szolgálnak. A közönséges használattal járó javítások a haszonbérlet, a nagyobb fenntartási költségek és rendkívüli kiadások rendszert a haszonbérbeadó terhelik. Ha a haszonbérbeadó szükséges és gyors helyreállítás kötelezettségének nem felel meg, a bérlő a helyreállítást saját költségén eszközölheti, de a bérből azt le nem vonhatja, hanem csupán bírói úton érvényesítheti. Általában véve esedékes haszonbérlet nem szabad semmit sem levonni a bérlőnek, mert kiteszi magát annak, hogy a haszonbérbeadó bérenemfizetés okából a bérletet a gazdasági év végére felmondja. Ellenben, ha bármilyen igénye támad a haszonbérletnek a haszonbérbeadóval

szemben és ezt az igényt a haszonbérbeadó elismerni, a követelést kiegyenlíteni nem akarja, úgy a bérfizetéstől függetlenül bírói útra kell terelni az ügyet. Általános szabály az is, hogy a bérelt területen lévő fák ki nem vágathatók, hosszabb bérelt esetén is csak akkor, ha a fák a bérelti idő alatt újra nőnek. A birtokon termelt trágya el nem idegeníthető és el nem vihető, a takarmányszalma meg egyéb melléktermények pedig rendes ármegtérítés mellett a haszonbérbeadónak vagy a bérlőutódnak a haszonbérlet megszűntével átadandó. A bérelt rendszerint alhaszonbérbe adható. Az alhaszonbérletet azonban az írásbeli szerződések tiltani szokták. Kötelessége továbbá a haszonbérletnek a bérelt ingatlant mindennemű tartozékaival együtt a kikötött haszonbéri idő lejártával az átvételnek megfelelő állapotban, általában véve jókarban visszabocsátani. A bérlő a szerződés szerű használatból kifolyó avulásért vagy rosszabbodásért nem felelős. A haszonbérbeadó bérbeadott ingatlanát, az azon lévő épületeket és egyéb ingóságait bármikor megtekintheti, ebben őt a haszonbérletnek megakadályozni nem szabad.

A haszonbérlet megszűnése.

A haszonbérlet az esetben, ha mindkét fél kötelezett-ségének pontosan eleget tesz, vagy akkor szűnik meg, ha a szerződési idő lejár, vagy pedig ha határozatlan időre volt kiadva, akkor rendes felmondással kell a bérelt megszűntetni. Felmondási időre nézve jogszokás az irányadó. Általános szabály az egyrészt, hogy mezőgazdasági haszonbérleteknél csak a gazdasági év végére lehet felmondani, de semmi esetre sem korábbi időpontra, mint amelyre már bér előre kifizetett. A felmondás leghelyesebben írásbeli módon eszközölhető, úgy hogy szükség esetén a haszonbérbeadó a felmondást igazolni tudja. Ha a bérlő a felmondást nem venné tudomásul, vagy arra nem nyilatkozik, úgy a felmondás érvényessége az illetékes járásbírósnál mondható ki. A szerződési időtartam alatt általában véve csak akkor lehet felmondani a szerződést, ha a bérlő a szerződésnek vagy szerződés nemléte esetén az általános jogszabályoknak lényeges rendelkezéseit szegi meg. Hogy mi a lényeges dolog, az a fentebbiekből megállapítható vagy pedig bírói döntés alá bocsátható. Kisebbségek esetén nem célszerű a felmondási jog érvényesítéseért bírósághoz fordulni, mert mindig rendelkezésre áll a kártérítési iránti igénynek bírói úton való érvényesítése. Hogy akár az egyik, akár a másik fél mely esetben állhat el a szerződéstől, azt pontosan körülírni nem lehet az esetek sokféleségénél fogva.

Megemlíthetjük, hogy több haszonbérlet esetén a vállalt kötelezettségekért való felelősség teljes egészében a bérlőtársak mindegyikét külön-külön is, meg az östszest is terhelik, hacsak az ellenkező nincs a szerződésben kikötve.

Sem a haszonbérbeadó, sem a bérlő halála a haszonbérleti szerződést nem szünteti meg hacsak ennek az ellenkezője ki nem kötetett. A vagyoni jogok és kötelezettségek mindenkor átszállnak az örökösökre és így azok kötelesek az örökösök által kötött szerződésnek megfelelően.

Hogyan kell az írásbeli szerződést kiállítani?

Írásbeli szerződések létesítésekor mindig meg kell állapodni arra nézve is, hogy a szerződés az adóhivatalhoz illetékkiszabás végett a szerződés keltétől számított tizenöt nap alatt be legyen mutatva. Meg kell állapodni arra nézve is, hogy a kincstári illetéket és bélyegeket ki és mennyiben viseli. Ha költségek merültek fel, annak mikénti viselését is fel kell venni a szerződésbe. Célszerű mindig a szerződésből származható vita esetére valamelyik járásbírósnak illetékességét és hatáskörét kikötni. A vidéken szokásos nyomtatványos szerződésektől tartózkodni kell, mert azokat rendszerint hozzá nem értő egyének készítik és épen a lényeges pontok szoktak kimaradni. Az írásbeli szerződést mindig annyi példányban kell kiállítani és aláírni, ahány érdekelt fél van a szerződésben, úgy hogy mindegyik félnek egy-egy eredeti példány maradjon a birtokában. A szerződést dátummal kell ellátni aszerint, hogy hol kelt, mely időben és legcélszerűbb két férfiánul előt az a feleknek aláírni.

(Folytatjuk.)

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés szünete változatlanul érezteti a hatását a magyar politikai életben s a csendet és nyugalmat a miniszterek is felhasználják arra, hogy rövid néhány napos szabadságon pihenjék ki a kormányzás fáradalmait. *Bethlen* István gróf miniszterelnök Parádról a hét közepén érkezett vissza. *Vass* József népjóléti miniszter Fonyód-Bélatelepre utazott egyheti tartózkodásra s ugyancsak egy hetet szakított magának munkájában *Klebelsberg* Kunó gróf kultusz-miniszter is. *Rakovszky* Iván belügyminiszter hétfőn tért vissza a fővárosba és még aznap elfoglalta hivatalát. Egyetlen fontosabb eseménye az elmúlt napoknak

a fővárosi kormánybiztos kinevezése.

A legutóbbi minisztertanács tárgyalta le az ügyet és a hivatalos lap már közölte is *Ripka* Ferencnek, a székesfővárosi gázművek vezérigazgatójának a fővárosi kormánybiztosává való kinevezését.

E hó végén kezdődik meg a népszövetség őszi ülésese,

amelyre kedden utazott el *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszter Mr. J. Smith-tel, a népszövetségi főbiztossal együtt. Magyarországot hivatalosan *Apponyi* Albert gróf képviseli. Szeptember hó első napjaiban az üléseken részvesz *Bethlen* István gróf miniszterelnök és *Daruváry* Géza külügyminiszter. Ezek az üléseken tárgyalják Magyarország ügyeit a népszövetségi főbiztos jelentesei alapján.

Az első fontosabb mozzanata lesz a politikának a Kiszgadópart október 1-iki értekezlete.

A nemzetgyűlés ugyanazon a napon ül össze, délután hat órákor pedig a Kiszgadópart *Bethlen* István gróf miniszterelnök előterjesztése alapján már tárgyalni fogja az őszi munkaprogramot. Ezen a pártértekezleten tesz jelentést *Marschall* Ferenc a mezőgazdasági hitelről, a vetőmagkérdésről és általában a nyomászto gazdasági helyzetéről, *Hermann* Miksa pedig a behozatali és kiviteli korlátozások megszüntetéséről.

Szeptember végén nagyszabású beszámoló lesz

Kállay Tamás kemecsei választókerületében, október hó első napjaiban pedig *Héjy* Imre kerületében, Balatonfűreden. Mindkét beszámológyűlésen részvesz a kormány több tagjának kíséretében és számos nemzetgyűlési képviselővel együtt *Bethlen* István gróf miniszterelnök is.

+MEZŐGAZDASÁG+

A takarmány- és cukorrépa betegségeiről.

Irta: *Szilberszky* Károly dr.

Hazánk jelenlegi területe korántsem olyan kedvező a takarmány- és cukorrépa termesztésére, mint pl. Németországé és Csehországé, mivel meteorológiai viszonyaink, kiváltképen pedig az évi csapadék mennyisége és eloszlása gyakran kedvezőtlenül hatnak a répák fejlődésére, nem is szólván arról, hogy alföldi tájainkon az aszályosság gyakran beköszönt. Ennek tulajdonítható az a hátrányos körülmény is, hogy a répatermesztés évi átlagos hozamát még jobban súlyosztatik a növénybetegségek és az állati kártevők. Hogy tehát répatermesztésünket az adott viszonyok figyelembe vételével jövedelmezővé tehesük, okszerű természettel, főleg talajmíveléssel, valamint az ellenségek szervezetelek leküzdésével kell törekednünk a sikeres fokozására. Ezúttal a répafélék gyakoribb és veszedelmes betegségeire, valamint állati ellen-

segreire kívánom a figyelmet felhívni; ismerttven a kártételek okait és tüneteit, tájékoztatni óhajtom a természetöket az eredményes óvintézkedésekről és a védekezési eljárásokról. Minden répatermesztő tehát a saját érdekében cselekszik, ha érdeklődését e tárgy felé irányítja és mindent elkövet, ami a repák hozamának mennyiségét és minőségét fokozni képes.

1. **Csíránövények rothadási megdőlése.** Alig hogy kibújik a növényke a talajszin fölé, a sziklevel alatti szár tövi részét fertőzi egy élősködő gomba (Pythium de Baryanum), amely a talajrögök között él, de sokszor a mag is fertőzve van tőle, illetve a maggomolyok. A csíránövénykének szártövi része sötétbarna színt mutat és ezen a helyen befűződik, elvékonyul. Ezen a helyen a szárcsca egészen a közepéig vizenyösen meglágyul, elrothad és megbicsaklik; a fölötte levő szárrész a sziklevelekkel együtt eldőli, a növényke elterül és végképen elpusztul. Az említett tünetekhez majdnem azonos viselkedéseket okoz még másféle két élősködő gomba is, még pedig: *Phoma betae* és *Aphanomyces laevis*. Ez a betegség járványosan szokott megjelenni és terjedni, vagyis a kikelt csíránövénykéket csoportosan lepi meg; olykor a maggomolyból kikelt összes növénykéket elpusztulnak a szár-

Borókabokrokkal benőtt legelő, melyen a bokrokat égetik.
Háttérben a füstfelhők.

tövi rothadástól. Kivételes esetekben — ha a fertőzés csekélyfokú — a növe csíránövényke kiheverheti a baját, amikor t. i. fertőzési sebhely mint var marad vissza. Ez a betegség egyike a legveszedelmesebbeknek és legelterjedtebbeknek. Előmozdítja káros hatást minden olyan körülmény, amely a növényké fejlődésére gátló hatással van: sovány, nem eléggé tápláló talaj és túlságos nedvesség, mérszegenység a talajban.

Védekezés. 1. A talajvíz elvezetése (árkollással, vagy alagsóvezéssel). 2. Korai szántás és megfelelő trágyázás. 3. Istálló trágya hiányában nitrogén- és foszfortartalmú műtrágyák használata, még pedig a vetés előtt és közben. 4. Egészség-s, jó csiraképességű vetőmag. 5. A fejlődés első időszakában idején való kapálás. 6. Ahol kötöttebb a talaj, homokkal lazítandó; meszezni a talajt, ahol szükségesnek bizonyul. 7. A vetőmagot csávázni kell, erre alkalmas 10%-os rézgalicoldat.

2. **Gyökérfekély.** A csíránövényké gyökerét egy bacillus támadja meg (*Bacillus mycoides*), sőt még a fejlettebb repagyökereket is képes megfertőzni. Az elvermelt repagyökerek rothadásában is része van e bacillusnak. A tőle eredő káros hatású tünetek közé tartozik a gyökérfarokrothadás. Ez főképpen száraz nyarak után pusztít nagy mértékben, amennyiben a bacillus a fonnyadó gyökércsúcsokon kezdi meg bomlasztó munkáját, amely fokozatosan halad fölfelé, míg végre az egész gyökér elrothad. Leginkább október és november hónapokban látható ez a nagymérvű pusztulás a kiszedett repagyökereken. Az ilyen növények levelei többé-kevésbé meg vannak sárgulva. A gyökérfarokrothadásnak másik okozója is van: *Bacillus Bussei*.

Védekezés. 1. Kedvező vetésforgó alkalmazása; egymás után repát nem szabad termesztetni. 2. Jó erőben levő talaj

biztosítása; műtrágyázás esetében: szuperfoszfát, thomas-salakliszt, esetleg chilei salétrom, közvetlenül a vetés előtt és mint fejtrágya, továbbá 40%-os káli; mérsziszappal trágyázni a mérszben szűkölködő talajokat, legcélszerűbben öszkor. 3. Mély szántás. 4. Kifogástalan egészséges magot 10—15 órán át csávázni 10%-os rézgalicoldatban, utána vízben jól kimosni. 5. A korai vetés jobb, mint a kései. 6. Vetés után ha káros a talaj, hengerezni kell és utána a sorközöket megboronálni. 7. Amint csak lehet, a sorközöket meg kell kapálni, vagy sarabolni.

3. **Öves varasodás.** A repagyökér középrészén némileg karcsúbbá válik, felületén érdes óvszerű varas felület képződik köröskörül. A betegséget háromféle élősködő gombafaj (Ovospora cretacea, O. rosella, O. nigrificans) okozza, de előmozdító hatása van eközben a kedvezőtlen talaj- és nedvességi viszonyoknak is.

Védekezés. 1. Kertülni kell az egészséges talajoknak a fertőzését más talajok által. 2. A nedves talajok víztelenítéséről gondoskodni kell, szükség esetén pedig meszezni ajánlatos.

4. **Répalévlétrágya.** A fiatal, még nem kinőtt leveleken halavány színű hullámos felületű részletek támadnak, amelyek fonakán előbb fehér, utóbb szennyes kékeszürke penész észlelhető. A ragyát előidéző élősködő penészfaj neve = *Peronospora Schachtii*.

Védekezés. 1. Csakis ragyamentes magrépáról szedjük maggomolyokat. 2. Megbízható óvintézkedés avagy megszüntető védekezés 10% os bordói lével való permetezés.

5. **Répalévlévrozsa.** A levelek felszínén nyár folyamán bőséges számban láthatók sárga foltok, amelyeken gesztenyebarna apró vánkoscák jelennek meg; ezek tartósan porosak és végül sötétbarnák. Megelőzik ezeket tavaszkor gyéren mutatkozó, világos színű, vastag levélfoltok, amelyek fonakán apró szemölcsös dudorodások (cs: szikék, acidium) narancssárga port eresztenek. Ezt a jelenséget, aminek következményeképpen a ragyás levelek végképen elsárgulnak és időelőtt elszáradnak, egy rozsdagombafaj (*Uromyces betae*) okozza.

Védekezés. 1. Időnként óvatos szedése és megsemmisítése a rozsdapettyes leveleknek. 2. Június és július hónapokban 20%-os bordói lével való permetezés, noha némiképpen óvólag hat, mindazonáltal a védekezési költség ez esetben csak ritkábban éri fel a hasznot, mivel a réparozsa csupán nagyobb-remű fertőzések következtében okoz gazdaságilag jelentős károkat.

6. **Levelsárgulás.** A leveleken előbb szabálytalan sárga foltok támadnak, azután egészen halaványsárgák lesznek és végül barnult színnel elhalnak. A betegség a legkülső leveleken kezdődik és fokozatosan halad a sziklevelek felé tovább. Okozója egy baktériumféle szervezet: *Bacillus tabificans*.

Védekezés. A fertőzött növények tövestől eltávolítva, megsemmisítendő.

7. **Szívzáradás.** A repánövények legfiatalabb levelei megfeketednek, míg az öregebb alsó levelek elszáradóban vannak; végül a szívlevelek és az egész gyökérfő elhalnak. A betegség okozója egy élősködő gombafaj: *Phoma betae*, amely rendes csapadékú nyáron alig veszélyes, ellenben aszályos nyarak után aránytalan módon pusztít.

Védekezés. 1. Kiszáradásra hajló, alkalmas fekvésű talajok mellözése. 2. Bőséges trágyázás chilei salétrommal. 3. A beteg repánövényeket tövestől megsemmisítendő.

8. **Levélfolt-betegségek.** A leveleken száraz, világos színű, kerekalakú foltok jelennek meg, amelyek gyakran különböző színű szegéllyel vétnetnek körül. Ilyen levélfoltok többféle élősködő gombától származhatnak (*Cercospora beticola*, *Ramularia betae*, *Septoria betae*, *Phyllosticta betae*, *Ph. tabifca*).

Védekezés. 1. A foltos levelek gondos eltávolítása. 2. Maggomolyok csávázása 20%-os bordói lében, 24 órán át, utána vízben megmosni és kiszáritani.

Asthmát, tüdőcsúchurutot, rekedtséget stb. gyógyít:
Astha Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

A borona használata és a boronálás módja.

Irta: Kövér Lajos.

Minden földmívelő tudja, hogy földjeit boronálás nélkül — bármily gondosan szántotta is meg — be nem munkálhatja és el nem vetheti.

Sok kisgazda ennek az áldásos eszköznek a vásárlására és használhatóságára igen kevés súlyt helyez. Boronál a futómokokon is ugyanazzal a boronával, amellyel tegnap a szikes, agyagos talajon dolgozott. Láthatni még tavasszal is olyan őszi vetéseket, melyeken jól feltűnnek a barázdák, mert csak a tetejük kapott némi kis boronálást. Lehet-e az így megmunkált földben jó termést várni? Nem bizony.

Különösen ott részülni a föld ilyen hiányos boronálásban, hol nem géppel, hanem kézzel vetnek. Azt mondja sok gazda, hogy jobb is kézzel vetni, mint géppel, mert akkor nincs a földdel annyi munka. Igen, mert a gép előtt is kell boronálni, meg utána is; a gép csorozlyái pedig szintén végeznek egy boronálást. Jó lesz tehát megismerkedni a boronálás kérdéseivel.

Minden talajnak megvan a maga boronája. Azért csinálta a gyár könnyű, nehéz és közepnehéz boronákat. Meg is írja a gyár árajánlatában, hogy melyik milyen nehéz, azaz hány kilós. Sajnos a legtöbb gazda a legolcsóbbat, a legkönnyebbet választja, amelyik pedig az ő talajára nem megfelelő.

Egyes fogatnál és homoktalajra megfelel a 200—230 cm. és 50—55 kilós borona. Ellenben a kötöttebb talajokra, ugyanilyen szélesség mellett már 60—65 kilós boronákat kell szerezünk, míg a nehéz agyagos és szikes földekre már az ugyanolyan szélességű, de már 75—80 kilós boronák fognak megfelelni.

Ezeket a boronákat akár két ökör vagy két ló elbírja anélkül, hogy őket megerőltetnénk. De a legkönnyebb fajta boronából még három méter szélességűt is foghatunk egy pár állat után. Ezt a könnyű boronát ajánlatos még annak a gazdának is megszerezni, kinek földjei agyagosak, mert néha az ilyen talajokon is annyira omlós a föld, hogy ez is megfelelő munkát végez. Sőt a vetőgép után mindig ilyen használnunk, mert gyors és mégis jó munkát végezhetünk vele.

Ha az emberi erő megtakarítása vegett négyes fogattal vagy három lóval boronálunk, akkor szélesebb boronát szerzünk. Én nem látom jónak, hogy két ökör egymás után egy nyomon haladva tiporja a földet; akkor inkább fogjunk egymás mellé három lovat.

Vásároljunk inkább többtagú, mint egytagú boronát, mert az első minden zeget-zúgot bejár. Én legjobbnak találtam a Kühne-féle szántóföldi Laake-boronát. Ez 220 cm. széles és négy tagból áll. Egy-egy tag két S betű alakú vasgerendán 100—120 cm. hosszúságban 10—12 drb kissé előre hajlított taggal bír. Ezeket a boronákat lehet a vonórúdra mindkét végéről akasztani. Ha homokot vagy vetőgép után boronálunk, akkor úgy akasztjuk, hogy a fogak görbésége hátra álljon, mert így fele erővel húzza az állat és mégis szép munkát végez. Ez tagonként 15—20 kilót nyom.

A borona használata is szaktudást igényel. Az első boronálást a szántás után ugyanolyan irányban eszközöljük, mint ahogy a szántás történt. Ha az első boronálás is a szántással keresztben tör énik, akkor a borona a barázdát visszafordítja eredeti helyére, sok gyomot, trágyát hoz fel a talaj felszínére.

Az egyszeri boronálással se elégedünk meg. Az első boronálás csak a barázdátetőt hozza rendbe; a talajba csak a második boronálás hatol be.

Vetést, lóherét, lucernát mindig a sorok irányában boronálunk.

Szántás után a borona azonnal kövesse az ekét, mert így legjobb és legszaporább a munka. A második boronálást már elhalaszthatjuk későbbre is, mikor már az egész föld fel van szántva és közbe jön egy jó eső, mely a talajt omlóssá teszi. Ilyen időszaki boronálások igen jó szolgálatot tesznek a nedvesség megőrzésére és a gyomcsírák megsemmisítésére.

Legelőjavítás. Többször említettük már e helyen, hogy Magyarország földművelésügyi elmaradottságának a legelők a kiáltó tanúi. Nem is nevezhetők a magyarországi legelők másnak, mint parlagoknak vagy gyomtelepeknek. A legelőjavítás első munkája az, hogy megtisztítsassuk az értéktelen bokroktól és a nagyobb kövektől. A tiszta területen gondoskodni kell a füvesítésről, melyet legjobban a trágyázással összekötni. A fűmagot a ritkás gyepek közé kell pergetni és éles vasgereblyével, láncboronával a lehetőségig betakarni. Egy eső után így a fűmag kikel. A frissen kelt fűvet azonnal legeltetni nem célszerű, mert akkor gyökérzetük a tépés és taposás miatt nem tud megerősödni, hanem legjobban megvárni egy felmagzást és magérést. Az érett magvakat engedjük a legelőn a szél által szétszórni. Ha mohás a rét, akkor a mohát nehéz láncboronával fel kell tépetni. A kút vagy másnemű itató környékét kavicssal teregezzük be, hogy feneketlen sár ne képződjék. Nagyon jó hatása van forró nyári napokon a fészernak, mely alatt a jóság megpihenhet. A legelő karbantartását illetőleg nagyon fontos, hogy a legelő 3—4 részre osztassék és így addig, míg egyik parcellán le nem fogyott a fű, a másikra a gulyát ne hajtsuk. Így mindig tiszta, üde fűvet legelhet az állat, nem úgy, mint ahol tavasztól őszig mindennap egy nyomon járnak a csordával és folyton tapossák a gypet. A pásztor kötelesszük arra, hogy járás közben a gyomokat botja végére erősített fecskéfarok-vassal böködjék ki, az elhullatott ganajlepenyékeket pedig vasgereblyével teregesse

A bokroktól megtisztított legelő.

szét. Ez utóbbi természetesen csak úgy fog sikerülni, ha nem valami naplopó ostoba egyént fogadunk fel pásztornak, hanem inkább jobban díjazott egyént fogadunk, de ügyes és szorgalmas embert. Az itt vázolt ténykedések természetesen munkába és pénzbe kerülnek, de e pénz kamatos-kamatjaival megtérül azaz, hogy a legelő több takarmányt terem s így jobban fejlődik rajta a jószág. Mellékelte képeink egyike azt mutatja, hogy a Székelyföldön a háború előtt a magyar miniszteri kirendeltség égetéssel tisztította a legelőket a haszontalan bokroktól. A másik kép a már megtisztított legelőt ábrázolja.

Pusztít a tengerimoly! A debreceni határban — hír szerint — óriási károkat okoz a tengerimoly. A tengerimoly petéiből kifejlődött hernyók egy része tudvalevőleg behatol a kukorica szárába ott a szárat roncsolja, miért is a felette levő cső nem tud kifejlődni, hanem összeaszik. Más részük bemegy a csöbe, megrágja a cső tövét, a szemeket és így pusztítja el a termést. A kárvallott gazdák a tengeriszárat és csutkát a tél folyamán okvetlenül etessék fel vagy égessék el, mert a hernyó ezekben telel át és csak így pusztítható el. Ha ezt meg nem tessik, a jövő tavasszal még több molylepke fogja ellepni határukat és a jövő évi tengeritermést még biztosabban tönkretesz. A tengerimoly a kenderben, cirokban is megél, ezért az irtás folyamán ezekre is terjesszük ki figyelmünket.

Hiányos here foltozása. Ha a lóhere hiányosan kelt, foltozására nagyon alkalmas a bíborhere. Ha a bíborheremagot augusztus végén, legkésőbb szeptember elején vetjük a here közé, akkor a jövő évi lóhere első kaszálásakor a bíborhere is kaszárett lesz. A bíborhere vetése előtt a heretáblát jól meg kell fogasolni, a vetés után pedig, mely esetleg géppel is végezhető, könnyű fogással vagy tövisboronával kell betakarni a magot. A vetőmag mennyiségét természetesen a herevetés hiányosságának arányában kell megszabni; szem előtt tartandó az, hogy tiszta vetésénél 1 katasztrális holdra 12—18 kgr. a bíborhere vetőmagzsűksége.

Pápi szabó! Szovik József reverenda- és cimadakesztő, Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

Tojóverseny. A tyukok tojóképesége egyediségük szerint ropant változó. Némelyik csak 20–30 drb-ot tojik évente, a legtöbb 50–70 darab tojást rak, de akadnak olyanok is, melyek 150–200, sőt még ennél is több tojással örvendeztetik meg gazdájukat évente. Így a backbergeni 1 évre terjedő tojóversenyen egy fehér leghorn 313 tojást tojt, fehér wyandotte 217 tojást, barneveldi tyúk 192 tojást, rhode island 213 tojást. Barneveldeben egy barneveldi tyúk 251 tojást tojt. Nymegenben fehér leghorn 238 tojást, barneveldi tyúk 217 tojást, rhode island 183 tojást. Belgiumban fehér leghorn 185 tojást, rhode island 204 tojást, fehér wyandotte 192 tojást, mechelnai tyúk 152 tojást, fekete ardenai tyúk 171 tojást. A tojóversenyeknek jelentősége abban áll, hogy megtudjuk, melyik fajtaban és milyen egyedekben lakozik nagy tojóképeség. Mint-hogy ez öröklődő tulajdonság, természetesen minden józan gondolkodású gazda iparkodik az ilyenek tojásából kelteni csirkét és ezeknek «vérét» iparkodik tyúkuvarán elszaporítani. Azért nagy örömmel kell üdvözölnünk a földművelésügyi kormány elhatározását, hogy az idén a gödöllői állami baromfitelepen ilyen tojóversenyt rendez. A verseny 1924 november 1-től 1925 október 31-éig tart. A versenyre bármely magyar tenyésztő küldhet jéréct, de feltétlenül csak idei, tehát az 1924-ben keltek fogadnak el. Az állatok minden fajtaból, színárnyalatból, négyes csapatokban nevezendők be, sem több, sem kevesebb nem fogadtatik el egy csapatnak, viszont a csapatok száma nincs korlátozva. A csapatok kakas nélkül állíthatnak be a versenybe. Az állatok gondozása, etetése, a gödöllői állami baromfitelep kötelessége s e címen sem évközben, sem az év végén utólag az állatok tulajdonosától sem mit nem követelhet, viszont az állatok teljes hozama a telepet illeti. Nagyon ajánljuk a versenyt az érdeklődő közönség szíves figyelmébe. Közlebbi felvilágosítások kaphatók az állami baromfitelep vezetőségénél, Gödöllőn.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. A «Vasárnap» kiadásában megjelenő naptárakban lesz-e rejtvény? **2.** Élnék-e még indiánok? **3.** Mennyibe kerül új és régi kerékpár? **4.** Ha elbeszélést beküldök, közlik-e? (V. V.) — **Felelet.** 1. Nem. 2. Élnék, részint civilizáltak, részint a régi életüket élék. 3. Új kerékpár ára 3,500.000 koronától kezdődik, a régi ára annak állapotától függ. 4. Ha jó, közöljük.

Kérdés. A beléndeklevelet szakszerűen hogyan kell gyűjteni és kezelni? (K. A. Kiskunfélegyháza.) — **Felelet.** Kora tavasztól késő őszig, levélsárgulásig gyűjthető. Egyike a legértékesebb gyógynövények. A leveleit szedjük, mert a száraztól együtt gyűjtött árú csak alacsony áron értékesíthető. A mag is gyűjthető, de kevés hatóanyaga miatt a levél 1/3-át éri. Nem szabad összetéveszteni a maszlaglevéllel. A beléndek virágja szennyessárga, a maszlagé fehér, tölcés és sokkal nagyobb. Árnyékos, szellős helyen, vékony rétegreken szárítandó. Értékesíthető a Pantodrog Rt.-nál, Budapest, VIII., Baross-utca 13, vagy a Gyógynövényforgalmi Irodánál, Budapest, IX. Lónyay-utca 7.

Kérdés. 1. II. osztályú polgári iskolai tankönyvek mennyiért kaphatók? 2. Gyümölcsfákat milyen mélyre ültessék? (N. J. Vászoly.) — **Felelet.** 1. Irja meg, milyen könyvekre van szüksége és előzetes árközlés feltétele mellett rendelje meg azokat kiadó-hivatalunknál. 2. Sem mélyebbre, sem magasabbra nem szabad ültetni a fát, amint azok a faiskolában, illetőleg előző helyükön voltak. A törzsön nagyon jól látszik az a hely, hogy a fa meddig volt a földben. Ha erre nem ügyel, a rossz ültetést a fa soha sem heveri ki.

Kérdés. 1. Végelbajomat gyógyíthatom-e házilag? 2. A Palma rejtvenysorozat mikor jár le? 3. Földemből a tarackot miként irthatom ki? 4. Petőfi Sándor hol van eltemetve? (M. J. Nagypáel.) — **Felelet.** 1. Nem, csak orvosilag. 2. Már régen befejeződött és a nyerevényeket is kiadták. 3. A Nővényt- és kórtani állomástól, Budapest, I. Debrői-úti 15., kérjen útmutatást. 4. Petőfi Sándor a segesvári csatában eltűnt. Eltűnéséről sok monda van elterjedve.

Helyreigazítás. (Sz. Géza, Pittsburgh, Pa. Nordamerika.) Kérdésére sajnálatos tévedés folytán elkéve közöltük a feleletet és ez ezért ennek a Hangya részére vonatkozó részét helyesbíteniünk kell. Augusztus 14-ig kellett gyakorolni az elővételi jogot, 2 drb régi részvényre 1 drb új részvényt adtak 10.000 koronás árbán. Irjon a Hangya központnak és arra való hivatkozással, hogy nem kapta meg idejében az elővásárlási jog gyakorlásáról szóló felhívást, bizonyára utólagosan megengedik Önnek a jog gyakorlását.

Legjobb és leolcsóbb gazdasági és kocsizó lószerszámok Kurucz Mihálynál kaphatók Budapest, Rákóczi-út 34, udvarban,

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Schandi Károly dr. nyilatkozata a gabonaárak kialakulásáról.

Schandi Károly földművelésügyi államtitkár a gabonaárak ingadozásáról és a magyar búza versenyképességéről a következő nyilatkozatot tette:

— A búza ára jelenleg nagyjában megfelel a békebeli áraknak. A mezőgazdasági termelés szempontjából nem volna kívánatos, ha a gabonaárak, amelyek nagyjában a búzaárhoz igazodnak, lényegesen csökkenjenek mindaddig, míg a gazdasági üzemekhez szükséges iparcikkek árai le nem szállnak. Agrárszempontból ugyanis nem tehetünk kifogást az ellen, sőt magunk is arra törekszünk, hogy a gabona ára bizonyos méltányos színvonalon állandósuljon, azonban ennek elengedhetetlen feltétele, hogy a gazda olcsóbban szerezhesse be az üzem folytatásához szükséges anyagokat és ipari termékeket. Ma a mezőgazdaság majdnem ötven százalékkal nagyobb üzemi költséggel dolgozik, mint békeben. Ha tehát a búzaár és általában a gabona ára néhány százalékkal magasabb, mint a békeparitás, annak az a magyarázata, hogy a mezőgazdasági üzemek költségei emelkedtek.

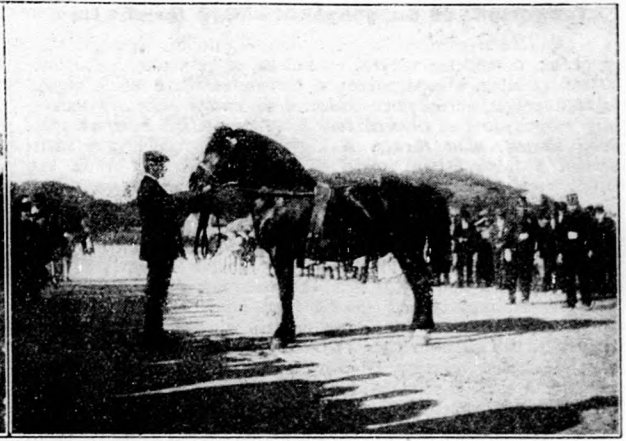
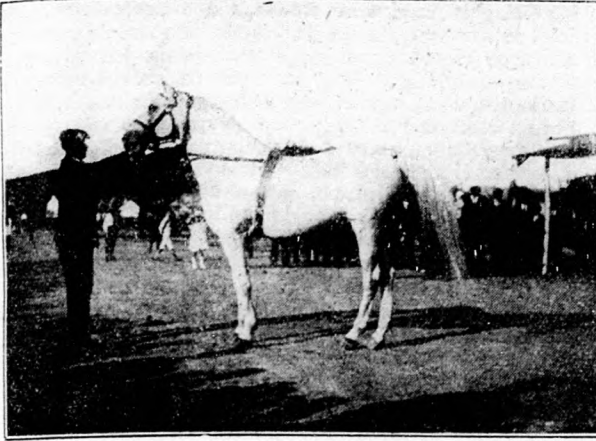
— Ami a világpiaci áraknak a magyar árakhoz való viszonyát illeti, a szabadforgalom folytán ez a viszony állandósul. Ma az amerikai Egyesült-Államokban a búzaár nagyjában megfelel a budapesti tőzsdei áraknak. Ami már most a világversenyt illeti, a magyar búza kétségtelenül meg fogja állni a helyét, mert mindezt bízánk sikerjének minőségét egyetlen más ország búzájánál nem sikerült felfedezni.

— A mezőgazdaságnak ép úgy érdeke az árak stabilizációja az egész vonalon, mint a gazdasági élet egészének. Ne tévesszen meg senkit az a körülmény, hogy a szanalás kezdetén bizonyos áringadozás tapasztalható. A mezőgazdasági termények és különösen a gabonatermékek árában ez az ingadozás remélhetőleg mindig kisebb lesz, annyiaval is inkább, mert, mint már említettem, a világ termési eredményeinek nagyjában már a világpiacra is kialakultak az árai, amelyek viszont szoros összefüggésben vannak a magyar árakkal.

— Szó van arról, hogy a szövetkezeti gabonarakta hálózatát ki fogjuk építeni. Ez az intézmény szintén hathatósan elő fogja mozdítani az egészséges áralakulást. Nem szabad ugyanis úgy felfogni a dolgot, mintha a gabonarakta csupán az árakat lenyomó spekulációval szemben lennének szilárd eszközök, mert egy indokolatlan árfehlajto spekulációval szemben is eredményesen fognak tudni sorompóba lépni. A szövetkezeti gabonarakta minden ilyen spekulációs áralakulást ki fognak egyenlítőni, természetesen ennek az intézménynek a célja emellett különösen az lesz, hogy a mezőgazdaságoknak a közraktári hitel módozatait is rendelkezésre bocsássa.

A Budapesti Népfőiskolai Széchenyi Szövetség közgyűlése.

A Budapesti Népfőiskolai Széchenyi Szövetség az elmúlt vasárnap tartotta első rendes közgyűlését. A népes közgyűlés az alábbi messzehatóározatokat hozta: A Szövetség népfőiskolai tanfolyamaira és könyvtárának gyarapítására huszonkilencmilliót áldoz a következő évben a maga erejéből. «Budapesti Népfőiskolai Széchenyi-Otthon Alap»-ot létesít. Az alap javára minden tag hétről-hétre legalább egy téglát árát befizeti. Ez lesz Magyarországon az első közös széchenyista tulajdon. A fundamentumot maguk a tagok akarják kiadni, hogy ezzel is megkönnyítsék a népfőiskola tető alá hozását. A «legnagyobb magyar» népemelő és nemzetépítő gondolatainak a legszélesebb körökben való terjesztése céljából a közgyűlés javasolja az országos elnökségnek, gondoskodjék egy Széchenyi-breviárium elkészítéséről. A Széchenyi-kultusz mélyítésére a közgyűlés kiküldött egy hölgybizottságot, amely gondoskodik arról, hogy Széchenyi szobrát minden év április 8-án megkoszorúzzák.

Képek a Falu-Szövetség salgótarjáni kiállításával kapcsolatos állatbemutatóról.

A Falu-Szövetség akciója a rombadől községekért.

Még élénk emlékezetünkben van az a végzetes katasztrófa, amely június 13-án *Bia, Páty* és *Torbágy* községeket nyolc perc alatt teljesen elpusztította. A Falu Országos Földműves Szövetség akkoriban felhívással fordult az ország népéhez, hogy siessen segítségére az elpusztult falvak lakosainak. A Szövetség segélyakciója sikerrel járt. Kicsinyek és nagyok, szegények és gazdagok, intézmények, a gazdasági és pénzügyi, a vármegyék, városok, falvak egymásután juttatták el adományaikat a Szövetség pénztárába, hogy segítsenek talpraállítani a letarolt falvak népeit. Természetesen a kár olyan nagy, hogy a Szövetség gyűjtőakcióját tovább folytatja. Az eddig beérkezett adományok a következők:

Magyar Ruggyanta Árujár Rt. 500.000 K, Lampel Dezső, Gyula (Békés) 25.000, Karhatalmi zászlóalj II. sz. legénysége Hajmáskér 267.000, Kajsza Ferenc és Peisz Ágost 20.000, Zichy Gyula gróf pécsi püspök közvetlenül a székesfehérvári püspökség útján 2.000.000, a Magyar Általános Köszémbánya Rt. közvetlenül 210 zsák építőcementet adományozott, Chobot Ferenc, Mezőtur 50.000, Takarékpénztár Rt. Esztergom 100.000, Nagyrábé község 100.000, Vizslás község 200.000, Ujházi László, Gyula (Békés) 100.000, Dániel Sándor dr. 50.000, özv. dr. Kovács Lajosné, Berettyóújfalu 100.000, Hajdusóvár község 70.000, Mátrászele község 1.000.000, Celldömölki főgyűjtő 143.000, Nemzeti Hitelintézet Rt. 500.000, Nagy Dezső, Cserépfalva 50.000, Szuly János dr. ügyvéd Pécs 25.000, Kemenesmihályfa község 52.000, Kemenessőmjén község 34.000, Takaros község 88.000, Nagyváson község 675.000, Latkév község 247.000, Borota község 149.000, Borgata község 138.750, Kissomlyó község 200.000, Tuka község 700.000, Esztergomi főkapitán 500.000, Brill János dr. prelátus 100.000, Bihar Árpád, Veszprém 50.000, Báránd község 750.000, Ladny János, Kisújszállás 25.000, Lang gép-ár 200.000, Somoskőújfalu község 80.000, K. szállítás község 200.000, Csanád-Arad-Torontál v. m. gazd. egyesület 1.180.000, Magyarakeresztúr község 282.000, Kistereny község 1.265.000, Szil község 1.010.650, Nagyszekely község 1.000.000, Szekszárd község 300.000, Kiszokos község 15.000, Nagyrákos község 25.000, Ispáng község 10.000, Pinkász község 20.000, Szatta község 5000, Dég község 100.000, Farkas György eszte hazai jelező Sarród község gyűjtése 429.000, Relle Vince jelező rémi gyűjtése 955.400, Little község előjárósága 70.000, Fertőszentmiklós község 100.000, Nagykeréki község 600.000, Jászfelsőszentgyörgy község 600.000, Szegvár község 1.000.000, Cegléd város tanácsa 20 métermázsza búzát adományozott, Furta község 500.000, Hajduszoboszló község 200.000.

Kitüntetett gazdasági cseléd.

A pécsi székeskáptalan tulajdonát képező *Zehi pusztán*, szép ünnepség keretében nyújtotta át a járási főszolgabíró a földmívelésügyi miniszter díszes oklevelét és pénzzadományát *Soós Sámuel* gazdasági cselédnek, ki majd félvesszázadon keresztül szorgalommal, becsületességgel és hűséggel szolgált kenyéradó gazdáját. A főszolgabíró lelkes szavai után *Szabó József* piskóli lelkész tartott nagyhatású beszédet az ünnepelt háza előtt összegyűlekezett nagyszámú cselédnek, jellemezvén először a hű, becsületes szolgát, majd rámutatott arra, hogy e körülöttünk pusztuló világban milyen fiakra van szüksége ennek a megtépett, szegény hazánknak, hogy az ismét nagy, szabad és boldog legyen. A székeskáptalan képviselőjében *Ney György* földbírókos szólott még az ünnepelt öreg cselédhez és rámutatott ama körülményre, hogy a kormány gondol a háza legegyszerűbb sorsban lévő fiaira is megbecsüli a hű és becsületes munkát.

Ötszáz vagon az ország vetőmagszükséglete.

Megírtuk, hogy a kormány az őszi vetőmagszükséglet beszerzésére *huszonötmilliárd hitelt folyósított* a gazdáknak az Országos Központi Hitelszövetkezet útján. A hitelt az OKH, illetve a kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek adják háromhónapos lejáratra tízszázalékos kamattal. Ha három hónap után a gazda nem tudja a vetőmaghitelt visszafizetni, akkor legfeljebb háromszor, egyenkint negyedévi időtartamra meg lehet hosszabbítani a váltó lejáratát. A földmívelésügyi minisztérium már megállapította a hitelkereteket. A vetőmagszükségletet megyénként és járásonként írták össze s az összeírás szerint az országban *ötszáz vagonra tehető a gabonában való vetőmagszükséglet*. A gazdák választhatnak, hogy természetben akarják-e a vetőmagot igénybevenni, vagy pedig hitelt kérnek. A hitelt a hitelszövetkezetek a gazdák által kiállított váltóra adják. Az illető községi hitelszövetkezet a község előjáróságával együtt jelöli ki azokat a gazdákat, akik igényt tarthatnak a hitelre. A természetben való vetőmagot úgy osztják ki, hogy középponti raktárt állítanak fel a megye vagy az illető járás székhelyén és innen utalják ki a vetőmagot olyan módon, hogy vagontelekben egyszerre több gazda vetőmagját küldik meg és a szétosztás azután az illető községben történik. A hitelszerzésre vonatkozó kérést szeptember 15-ig adják be a gazdák az OKH vidéki hitelszövetkezeteinél. A vetőmaghitellel és a természetben való vetőmagkiosztással egyidőben megszervezik a *vetőmagcserét* is azoknak a gazdáknak számára, akiknek egyik-másik növényből van ugyan jó vetőmagjuk, egyéb vetőmagban azonban hiányt szenvednek.

353.686 korona a búzakölcsonők törlesztésének szeptemberi egyenértéke.

A Pénzügyi Központ a hivatalos lapban hirtetést közöl, mely szerint a búzázáloglevélekből folyósított, búzáértékre szóló kölcsonők törlesztésénél szeptemberre egy métermázsza búza fejében *353.686 koronát számítanak*.

Kulturális és gazdasági kiállítás volt Salgótarjában.

Szent István napján sokezernyi közönség jelenlétében nyitotta meg *Sztranyovszky* Sándor dr. főispán, *Förster* Kálmán dr. polgármester és *Bodor* Antal dr.-nak, a Faluszövetség igazgatójának, beszédei után a salgótarjáni kulturális ipari és gazdasági kiállítást. Az új katonai lakotanya kétemeletes hatalmas épületét megtöltötték a tizenegyféle szakcsoport érdekes és tanulságos látványai. A környékbeli szénbányák, gyárak, uradalmak nagymértékű csoportjai mellett külön termeket foglalnak el az iskolák slöjd-munkái, a vadászat, erdészet, cserkészlet, a MANSz szövetségi, művészeti és iparművészeti alkotások, továbbá kézműiparosok, kertészek, méhészek produktumai. Sok nézője akadt a tenyészállat bemutatónak, a kutyakiállításnak és az Országos Stefánia-Szövetség által gondozott sok száz csecsemő bemutatásának.

Tengeriből és burgonyából kitünő termés lesz.

A földművelésügyi minisztérium legutóbbi termésjelentése arról az örvéndetes tényről számol be, hogy a rossz gabonatermés ellenében a kapásnövények terméseredménye némi vizsgálatásul szolgál, amennyiben *kukoricából ezidén hatmillió másszával, burgonyából és cukorrépából közel négymillió métermázzal több termelt, mint tavaly.* A központi statisztikai hivatal adatai szerint a folyó évben tengerivel bevett terület 1,736.362 kat. hold, mely területen kat. holdanként 1073 métermáza, vagyis összesen mintegy 18 millió 641.000 métermáza tengeritermés várható. A múlt évben 1,729.344 kat. hold bevett területen összesen 12,509.418 métermáza tengeri termelt. A burgonyával bevett terület 438.941 kat. hold, mely területen kat. holdanként 3889 mm., vagyis összesen mintegy 17,073.500 métermáza burgonyatermés várható. A múlt évben 454.298 kat. hold területen összesen 13,342.276 métermáza burgonya termelt. A cukorrépával bevett terület 113.615 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként 109.62 mm., vagyis összesen mintegy 12,454.500 métermáza cukorrépatermés várható. A múlt évben 90.274 kat. hold területen összesen 8,635.888 métermáza cukorrépa termelt. A takarmányrépa a csapadékokra erőteljes fejlődésnek indult, úgy hogy általában jó, néhol kitünő termést ígér. A kerti veteményekre az esők kedvezően hatottak. A termés általában jó. Paradicsom úgy mennyiségre, mint minőségre kielégítő. Vöröshagyma közepes s részben jó termést ad. A paprikatermés kilátásai jók. A bab jó közepes termést ad. Egyéb hüvelyesek közepes eredményt adnak. A kaposzta jól fejlődik és a termeszkéltások jók. Komlóból jó termés várható. A köles erőteljes fejlődésű. A tatarika fejlődése kielégítő. A cirok az utóbbi esők után szép, erőteljes fejlődésnek indult. A kender és len nyivése és áztatása folyamatban van. Az eredmény úgy minőségileg, mint mennyiségileg jónak mondható. A dohány törése és a levelek szárítása folyamatban van. Az eredmény általában elég jó. A mesterséges takarmányok közül a lóhere második, a lucernának pedig harmadik kaszálása közepes eredménnyel befejeztetett. A legelők az esők után sokat javultak, úgy hogy a legelő állatoknak elegendő táplálékot nyújtanak. A gyümölcsfélék közül a korai alma és szilva szedése megkezdődött. Késői szilvából, almából és körtéből közepes termés várható. A dió jó termést ígér. A dinnye termés úgy minőségileg, mint mennyiségileg jó. A megmaradt szőlők általában rohamosan fejlődnek, úgy hogy egyes helyeken az idej szüret előreláthatólag korábban lesz, mint más években. Közepesen jóval alul termés várható.

Erőnk: az igazság! Bernben az Interparlamentáris Unió egyik legutóbbi ülésén a nemzeti kisebbségek ügye került tárgyalás alá. Magyar részről Lukács György nemzetgyűlési képviselő fejtette ki álláspontját, hatalmas beszédben tárva fel az elszakított területeken élő magyarság kegyetlen sereleit. Magyarország anyai szenvedése közepette — mondotta — joggal követelheti, hogy egykori polgárai, akiket megkérdésük nélkül vetettek idegen uralom alá, részesüljenek a nemzetközi szerződésekben lefektetett védelemben. Magyarország sohasem szűnik meg elszakított fiainak érdekét képviselni s mindenkor felemeli szavát az igazságtalan elnyomás ellen. Miért kell elzárni három és félmillió magyart régi hazájuk kulturájától? Talán félnek Magyarországtól, amely le van fegyverezve? Mi magyarok nyugodtak vagyunk. A vég megalázott bennünket, megfosztott kincseinktől, szegényé tett minket. Van azonban egy nagy erőnk, amely hatalmasabb a bennünket sújtó minden kényszerrel s ez az igazság! Ennek az igazságnak a nevében kérem és követelem, hogy érvényesítsék az elnyomott kisebbségek jogait. A beszéd igen nagy hatást tett.

A kormányzó inteme az új hadnagykhoz. A Ludovika Akadémián Szent István napján avatták fel ünnepélyesen az új hadnagykot Horthy Miklós kormányzó és József királyi herceg jelenlétében. Az új hadnagykhoz a kormányzó megszívlelendő beszédet intézett s intette őket, hogy pályájukon mindig a haza és a közrend szolgálata legyen irányítójuk. «Övakodjatok — mondotta azután — annak a ma, sajnos, oly szélesen elterjedt, mindennel megalkuvó, csak az anyagiakra irányuló kufárszellemmel befolyásától, mely nem ismer sem hazát, sem nemzetet, sem családot, nem ismer sem szeretetet, sem gyűlöletet, nem ismer igazságot, becülést és hűséget, csak addig, amíg az összérdek kívánja. Ne kövessétek azokat, akik ma gyűlölködő, rosszakaratú kritikával rombolják le azt ebben a szerencsétlen országban, amit a forradalmak szennyes árából kimenteni sikerült». Az új hadnagykot nevében Cskás Kálmán évfolyamelső tüzérhadnagy köszöntötte meg a kormányzó üdvözlő szavait.

Magyar cserkészek dicsősége a világversenyen. Most folyt le Kopenhágában a cserkészek világversenye, amelyen a magyar cserkészek is megjelentek és dicsőséget szereztek a magyarságnak. A világ minden részéből összesereglett cserkészek vítezi tornára keltek, hogy eldönthessék, melyik nemzet cserkészei állnak az első helyeken. A világversenyben Amerika lett az első, Anglia a második, Magyarország a harmadik. Ez az eredmény a magyarokra nézve igen örvéndetes, annál is inkább, mert a külföldön senkire hitte, hogy a magyar cserkészet ennyire fejlett. Elismerésünk és szeretetünk derék cserkészeinké, akik újabb dicsőséget szereztek a magyar névnek és a magyar cserkészetet a világ első cserkészei közé emelték.

Elismerés a magyar tanítósnak. A magyar tanítók küldöttsége felkereste Klebelsberg Kunó gróf kultuszminisztert és szónok, Rákos István szövetségi elnök kérésére, hogy a tanítók a hasonló képzettségű állami tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülhessenek. Kérték a nyugdíjkérdés rendezését és hogy résztvehessenek a népoktatásügyi törvény megalkotásában. Kérték, hogy érettségik kívánó tanítói akadémiát állítsanak fel. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy az összes iskolanevek közül legjobban az elemi népiskolákkal van megegyedve. Épen ezért azon van, hogy a tanítósnak minden méltányos kívánását teljesítse. A magyar tanító hősies önfeláldozással dolgozik — mondotta — örömmel lesznek tehát segítségükre. Kijelentette a miniszter, hogy nemcsak a 7-ik fizetési osztályt, de a 6-ik fizetési osztályt is megnyitja a tanítósnak számára. Aiszervezi a tanfelügyeletet, népiskolai tanítót állásából a létszámcsoökkentésnél el nem bocsátja és tanítók előléptetését törvényben fogja szabályozni. Előterjesztést fog tenni a legmagasabb helyen, hogy a tanítósnak legjeleesebb tagjait nevezze ki kormánytanácsosnak és ilyen módon juttassák őket be a 6-ik fizetési osztályba.

Világrekordok dőltek meg Budapesten. Budapesten az elmúlt het-n nagy ünnepe volt a sportnak: a Császárfürdőben rendezett úszóversenyeken Magyarország és Németország úszói mérköztek meg egymással öt versenyszámban, azonkívül pedig résztvett a versenyeken a világ legjobb úszója, a csodálatos képességű amerikai Weissmüller. Az országok közötti mérkőzést a magyarok nyerték meg 4:1 arányban. A versenyeken négy világrekord s két magyar rekord dőlt meg. Weissmüller 400 méteren 4 p. 57 mp.-et, 100 yardon 52.2 mp.-et úszott, Rademacher pedig a 200 yardos és 200 méteres mellúszásban állított fel új világrekordot 2 p. 35.6 mp., illetve 2 p. 51 mp. alatt. Az új magyar rekordok két egri fiú nevéhez fűződnek: Bárány István 1 p. 2.8 mp. alatt úszta meg a 100 métert, Bicskey pedig a 200 m.-es hátúszásban döntötte meg az eddigi rekordot.

Horthy Miklós falva. Hajdúböszörmény határában az egri káptalan hater ezer hold földet adott át a kincstárnak földváltás címen. A földet az igénylők között öt holdas parcellákban fogják kiosztani. Az a terv, hogy a földigénylők új községet alapítsanak, amelynek neve Horthy Miklós-falva lenne.

Európa újjáéledésének korszaka. Az eredményesen befejezett londoni értekezlet után, amellyel Európának új korszaka nyílt meg, sor került arra, hogy úgy a német, mint a francia kormányelnök a határozatok jóváhagyását kérje a parlamenttől. Alig hozták meg a londoni határozatokat, máris érezhető volt ezeknek kedvező hatása Németországra nézve. A londoni pénzügyi körök érdeklődésének tárgya a Németországnak nyújtandó 800 millió aranymárkás kölcsön, amelyet valószínűleg még az ősz elején kibocsátanak. Az angol miniszterelnök kijelentette, hogy az angol kormány sohasem ismeret el a Ruhr-vidék megszállásának törvényességét és most is elkövet mindent arra, hogy a kiűrtést meggyorsítsák. Viharos tárgyalások után ma már túl vagyunk azon is, hogy úgy a francia egészben, mint a német parlament javarészből hozzájárult a londoni határozatokhoz. Nem ment egészen simán a franciáknál sem, a németeknél sem. Az izgága elemek a botrányokozástól sem riadtak vissza, úgy hogy a német kancellár első ízben el sem tudta mondani beszámolóját. A kommunisták botrányba fullasztották a birodalmi gyűlésnek ezt az ülését. Egy kommunista képviselőt — Schwarznek hívják — hosszabb időre ki is zártak az ülésekről. Végül is mindkét parlament nagy többséggel járult hozzá a londoni határozatokhoz és bizalmat szavazott az azokat létrehozó kormányoknak.

Hősi emléksobrok. Több mint tízezer főnyi ünneplő közönség jelenlétében Nagybaldogasszony napján leplezték le *Kapuvárott* a világháború elesett hőseinek emléksobrát. A leplezésen a kormányzó képviselőiben Nagy Pál főparancsnok, a kultuszminiszter képviselőiben pedig *Kapcsay* Felicián miniszteri tanácsos jelent meg. Az ünnepi beszédet *Csik József* nemzetgyűlési képviselő mondotta. — *Solt* nagyközönségben vasárnap délelőtt leplezték le a hősök emléksobrát nagy ünnepség keretében. Megjelent *Nemes Albert* gróf római követünk, *Teleki József* gróf, *Preszly Elemér* dr. főispán, *Agorasztó Tivadar* alispán, *Platthy György*, a kerület nemzetgyűlési képviselője, *Csécsei Nagy Imre* altábornagy és sokan mások. A felavatóbeszédet *Platthy György* mondotta.

Csáky Károly gróf — altábornagy. A kormányzó *Csáky* Károly gróf honvédelmi minisztert a katonai szolgálaton kívüli viszonyban való meghagyása mellett altábornaggyá nevezte ki.

Aranyat a nemzet oltárára. A lelkes orosházai magyar asszonyok mozgalmat indítottak, hogy a Jegybank aranyalapját az egész országra kiterjedő aranygyűjtéssel megteremtsék. Azt akarják, hogy a Jegybank a magyaroké legyen és ezért kiáltványt bocsátottak ki, amelyben felszólítják a magyar nőket, hogy egy-egy ékszerdarabbal járuljanak hozzá a Jegybank aranyalapjának megteremtéséhez. Egy gyűrű, vagy egyéb aranytárgy — mondja a kiáltvány — senkit gazdagra nem tesz, de sok százezer aranygyűrű rudakba olvasztva hatalmas nemzeti vagyon fog képviselni s a jövőre boldog Magyarországot alapját veti meg. Az orosházai szervező gyűlésen megalakult a százas női bizottság, melynek feladatát a felajánló arany, ezüst, idegen pénz, búza s. b. előzetes összeírása. A lelkes mozgalom nagyjelentőségű és a belőle származó eredmény miatt megérdemli, hogy az egész országban felkarojják és kifejlesszék.

Honfoglalásbéli magyarok holttestére bukkantak. A székesfehérvári Radio-telepen sikeres ásatások folynak. Eddig harmincöt honfoglalásbéli sírt ástak ki. Szakértői megállapítás szerint a holttesteken és mellettük talált értéktárgyak a honfoglalás korából valók. A csontvájak a Néprajzi Múzeumba kerülnek. Az ásatásokat még folytatják.

Kifutófiúból — iparművész. A Szegedi Tehetségvédő Egyesület elhatározta négy elhanyagolt, szegény, értelmes gyermek pártfogásba vételét. Az egyesület még augusztusban felhívta a szülőket, hogy jelentsék be azokat a gyermekeket, akik az egyesület céljainak megfelelnek. A jelentkezők közül a bizottság egy gyermeket egészen kiválónak, harmat pedig tehetségeseznek talált. Az első gyermek *Fabián Imre*, tizenhatéves, jelenleg kifutófiú egy belvárosi ékszerüzletben. A második gyermek *Szili Máté*; teljesen áru, tizenegyéves, Jánosnal egy földműves családnál libapásztor. Hat elemiit végzett. Harmadik *Szedl János*, egy volt segédjegyző fia. Apja állás nélkül van és a család a legnagyobb nyomorban. A negyedik *Molnár Mihály*, tizenegyéves, apja éjjeli őr. *Fabián Imrével* ebben az évben elvégezték a harmadik és negyedik polgári, rajztanárnál előkészítették és a jövő évben beiratják az Iparművészeti Iskolába. A kis *Szili Máté* a tanítói pályát választotta.

A Harangművek r.-t. tekintetes igazgatóságának, Budapest. Rapczun Imre arnóti földműves által az ottani leányegyház részére rendelt 100 kg.-os ércharangot megkaptuk, a jó Isten szolgálatára átadtuk. Csatoltan van szerencsém egy rövid jegyzőkönyvet küldeni, melyben a jelenvolt egyházi és világi vezetőség a harangot minden tekintetben sikerültnék találja. Az elismeréshez a magam részéről e helyen is teljes szívvel csatlakozom. További sikereket kívánva, teljes tisztelettel vagyok Felsőszolca, 1924 augusztus 11. *Hortváros* Viktor s. k. lelkes. — *Jegyzőkönyv.* Felvételét Arnóton 1924 augusztus 10-én az új harang felszentelése alkalmával. Jelen vannak alulírottak. Az Ecclesia r.-t. által az arnóti róm. kath. hitközség részére Rapczun Imre és neje által rendelt 100 kilós ércharang átvételén, alulírottak egyhangúlag kifejezik azon meggyőződésüket, mely az egész hitközség meggyőződése is, hogy az új harang kellemes, tiszta csengő hangjával Isten dicsőségét és a hívek buzgóságát emeli és minden tekintetben kifogástalan. K. m. f. (Aláírások)

A Schadek Antal-féle epegyógyaszpappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágpórus ellen. SZEPLŐ, májfolt és bőrszínzöldés ellen egyetlen szer a Pigment-kenőcs. A SZÉNSAVASFÖLD teltebbé, üdévé, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: Schadek Antal kozmetikai műtermében, IV., Váci-u. 12. lélemelet.

OLVASÓINKHOZ!

A „*Vasárnap*” nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövődjéért, boldogulásáért küzd. Epen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többtermelés titkait fejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Augusztus 31-én új előfizetést nyitottunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „*Vasárnap*”-ra.

A „*Vasárnap*” legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „*Vasárnap*” a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félésre	31.000 K
egész évre	62.000 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése augusztus 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani szíveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be. — Mutatványszámot ingyen küld

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Bali Mihály öröke. *Bali* Mihály állami fételvégrehajtó magas korára és betegségére való tekintettel kérni fogja nyugdíjaztatását. *Bali* rövidesen betölti 30 esztendie szolgálatát és teljes fizetéssel mehet nyugdíjba. Ismeretes, hogy *Bali* legutóbb már több esetben *Gold Károly* hóherseged helyettesítette, de nem valószínű, hogy *Bali* állását *Gold* foglalhatná el, mert ő már szintén élemedt korú ember és a pályázati feltételek erre az állásra olyan valakit fognak keresni, aki fiatal és ebben a minőségben évtizedeken át teljesítheti kötelességét. Amennyiben *Bali* Mihály nyugdíjaztatása megtörténik, az igazságügyminisztérium az állásra nyilvános pályázatot hirdet. Érdekes, hogy legutóbb is, mikor csak egy hóhersegedi állás betöltéséről volt szó, rendkívül sokan vetelkedtek a kinevezésért. Képzhető ezek után, hogy *Kozarek* és *Bali* Mihály örökebe mily sokan igyekeznek majd bejutni.

Hat lábú borjút ellett a tehene. *Reinhert* János (pál'nkás-kölcsse-csillogóhegyi) lakosnak tehene hatlábú borjút ellett, a borjú rendszeren fejlett úszó, farán két leelőgó hatalmas lábbal, mely csak a csankig ér. Ez a rendellenes része fejletlen bika földig érő felér farkokkal. Testsúlya körülbelül 70–75 kilogramm. Jóévtágyú, játékos állat s szépen fejlődik. A látogatók egész csoportokban keresik fel a ritka látványosság színhelyét.

Öreg ember nem vén ember. Nem mindennapi házasság készült Szenté somogyemei községben. *Bódi* Ferenc 82 éves gazda eljegyezte élettársul *Nagy* Katalin 59 éves hajadont. Az esküvő, melyet érthető érdeklődés előz meg, rövidesen meglesz.

Győzelmes szerelem árkon-vermen keresztül. *Nagy* Mihály környékbeli gazdálkodó egyik gazdtársának a leányát feleségül akarta volna venni, azonban — noha a leány szívesen kimondotta volna a holtomiglan-holtodiglant, — a leendő após hallani sem akart a házasságról. *Nagy* Mihály uratam ez az ellenkezés mind nem gátolta meg abban, hogy jövődöbelijével találkozzon. Am a leány apja megnesztele, hogy az ifjú pár találkozni szokott és ahonnan a férfi mindig megérkezett, egy este a kerítés tövéig nagy vermet ástott. Nem csodálott számításában az öreg, mert a talárlára siető legény bizony belepottyan a gödörbe. No, de azért a legény sem maradt adós a válasszal. Egy alkalommal, mikor az öreg a korcsmába időzött, házkapuja előtt nem restelt a kölcsönös tréfa okából egy nagy megöbny gödört ásni. Az öreg hazamenet az árokba valóban bele esett és esésében bizony jól megropogtatta a derekát. A furcsa históriából por támadt, mert az apósjelőlt a bíróságtól kért elhárítást megcsufolásáért. Most volt a tárgyalás a járásbírósg előtt és a bíró szívhez szóló szavai után, a felek kibékültek, sőt a rossznyelvek úgy beszéltek, hogy *Nagy* Mihály mint boldog vőlegény hagyta el a tárgyalótermet.

Ez év alatt 207 gazdaságban (nagy-, közép- és kisbirtokon) lett *Fordson tractor* elhelyezve. Raktárról azonnal szállítható *Oliver* vagy *John Deer* ekkéll. Raktáron nyitott, csukott *Ford* személyautó, másfél tonnás *Ford* teherautó, valamint *Lingcoln* kocsis a világ legszebb autója. Haltenberger Vilmos *Lincoln Ford Fordson* autorizált képviselője. Budapest, VI., Nagymező-utca 19. Telefon: 66–15.

Elfűlték az amerikai levelek megdezsmálóját. A miskolci büntetőtörvényszék egy évi és nyolc hónap börtönbüntetésre ítélte *Székely* Dalma mezőkövesdi postamesternőt, aki hosszú időn át kilopkodta az Amerikából érkező levelekből a dollárköci.

AZ ALVÓ VŐLEGÉNY

Elbeszélés. Irta: Zsoldos László

(2. folytatás.)

— De Melanie, lelkem — akart közbeszólni az anya, csakhogy a pergőnyelvű, fitos kis jószág nem hagyta ám.

— Magdának mindig új, minden új, anyukám, pedig ő nem keres semmit, csak egész nap itthon lebzsel.

— No már ez hazugság — pattant föl csipőre tett kézzel a nénye. — Hát ki főz itthon, he?

— Hát az anyuka...

— No, no, Magda mindig segít nekem — csitította a mérnőkné. — Meg a piacra is ő jár.

— Hát ki járjon? En nem mehetek, mert nekem fél-tízkor bent kell lennem az irodában. — Már tette is le a kezéből a tollsprótt, hogy hozzáfogjon az öltözködéshez. — De én legalább keresek. Én ötven koronát keresek minden hónapban, anyám.

— Én meg — biggyesztette az ajkát a nagyobbik, — cseléd helyett dolgozom. És megtakarítom a cseléd bérért meg az ékezését. Ez is van ötven korona, ha nem több.

Melani már a kimenős ruháját kapkodta magára a hálószobában nagy sebessen. Kilenc óra mult tíz perccel. Duzogva állt a tükör előtt és ki tudja, talán haraggal is megy el hazulról, ha az anyja engesztelően be nem szól hozzá a nyitott ajtón:

— Na, hogy szent legyen a béke, mind a ketten kaptok egy-egy rend új ruhát. Magdus tavalyiját pedig majd egyszer te veszed föl, egyszer meg ő. Ugyis csak egy-két mulatságra megyünk az idén. Nekem is volt tőle ruhám egy farsangra, pedig én nagy uri lány voltam, nem szegény mérnőké.

Ebben, minthogy termetre igen egyenlők voltak, mind a ketten megnyugodtak.

III. FEJEZET.

Kecskéssyénének lelkiismeretes anya létere nem kis gondot okozott, hogy melyik bálba vigye el most már nem is egy, hanem két leányát. Tavaly meg két év előtt (akkor viték először nyilvános mulatságra Magdust) az athléta, a jurista, a pestmegyei bálba meg a tisztii kaszinó táncestjére s egy gentry-piknikre vitte el a szép szőke leányt abban a titkos reménykedésben, hogy — ki tudja — talán majd horogra kerül egy hozzávaló, komoly udvarló. Csalódott. Magdus nagyon sokat táncolt, azt lehetne mondani, hogy ki sem fogyott az ugrándozásból, annyira körülöngték a táncosok (akár a darázs a virágot), hanem ezzel be is fellegették. Egy-két fiatalember, akit meghívtak, hogy látogassa meg őket, fel is jött hozzájuk, de a háznál nem ragadt meg közülük egy sem.

Az a nyolc gyerek egytől-egyig kifüstölte valamennyit, mielőtt még fölébredhetek volna azok a bizonyos mélyebb érzelmek.

Hát volt is abban valami komikum.

A család várta a bejelentett látogatót, az ebédlőt (egyszersmind szalont) délután az utolsó porszemig újra gondosan kitakarították, Kecskéssy mama meg a két nagy leány (a Melaninak ugyan tavaly még csak logós szerep jutott csinos, takaros háziruhában már háromnegyed ótkor elhelyezkedik, akárcsak valami szindarabban, kiki a maga székén, úgy, hogy a kiszemelt áldozat pontosan a két leány közé, a mamával szemközt legyen kénytelen leülni s azután mind-egyik, mintha foglalkoznék valamivel, lázas türelmetlenséggel lesik a csöngetést.

Végre ez is bekövetkezik. Magdus sietve perdül ki ajtót nyitni, a frakkos látogató belép

s természetesen mindjárt az első benyomás az, hogy nincs cseléd. Magdus sólyomszeme ezt rögtön észreveszi s a talá-lékony leány villámgyorsan elismerésre méltó fantáziával csap elébe minden esetleges következtetésnek ezzel a szapora nyilatkozattal, hogy

— Jaj, maga nem is gondolja, hogy azóta milyen kelle-metlenség ért bennünket. Képzelve, be kellett kísértefnünk a cselédünket a rendőrségre. Bizony. Hát úgy, hogy amikor tegnapelőtt reggelre hazajöttünk a Royalból és az anyus kinyitja a szekrényt, látja, hogy — képzelve! — egy egész selyemruhája hiányzik. Hát nem a cseléd lopta el? De igen. És most nincs cselédünk, mert most a dutyiban ül. És tudja, maga nem is hiszi, milyen nehéz hamarjában másik leányt kapni itt a Dembinszky-utcában, pláne harmadik eme-letre. Igazán borzasztó! No jöjjön! — s betuszkolja az ebéd-lőbe.

A frakkos úr kezét csókol a mamának, bemutatják Melanienak, akit magában szintén igen bájos-kis fruskának talál s csakugyan a két leány közé telepedvén, a tegnapi premióról beszélgetnek, amit azonban ezuttal véletlenül csak a kritikából ismernek.

Szakács, az «Első Magyar Fölszerelési» művezetője, nem béli ismeretség volt, minthogy olyan bálba, ahol gyári művezetőként lehet megismerkedni, Berbeőtz Zsolt leánya egyszerűen nem vitte el az eladó fruskáját.

— Nézd, édes öregem — jelentette ki az urának szá-raz kellemlenséggel tavaly is, a farsangon, amikor ez rá akarta beszélni, hogy menjenek el a «Fölszerelési» gyár táncestélyére, — hát legalább már szórakozni ne menjünk mindenféle vegyes közönség közé.

— De fiacskám, — tiltakozott a gépészmérnök idegesen simogatva a kis ősz oldalszakállát — az már mégis csak furcsa dolog tőled, hogy úgy nyilatkozol egy testüetről, amelyiknek utóvégre én is csak egyik munkás tagja vagyok.

Aztán fogta a kalapját s a télikabátját (pompás kabát, már hetedik éves!) a nyakában kanyarintván, bosszúsan el-ment hazuról — amint mondta — egy kicsit levegőzni. Mert — ezt már csupán magában gondolta — mert az ember igazán megbódul itten ebben az arisztokratikus lég-körben!

— Kecskéssy papa tudniillik nagyon szerette volna összeboronálni a legnagyobb leányát a művezetővel, aki nemcsak hogy tetőtől-talpig derék, becsületes, ügyes és mű-velt ember volt, hanem harminckétesztendő s létere már kerek nyolcezer korona évi fizetést is kapott a gyárban. A mérnőkék, akik tizen voltak kénytelenek megélni Jenő tíz-ezerkoronás fizetéséből, igazán csak örülhettek volna, ha Magda ilyen jól mehetett volna férjhez. A családfő meg is ragadott minden alkalmat, hogy Szakács mentől gyakrabban megfordulhasson a házuknál, ami pedig a művezetőt illeti, az oly kitartással udvarolt a szép szőke leánynak, hogy más familia már régen meg is ilte volna velük az eljegyzést.

De nem úgy Magdus. Valahányszor csak az apa (mert az ilyen ügyekben kissé félnék természetű Szakács nem mert nyilatkozni) szűkebb családi körben megkockáztatott egy-egy célzást a művezető komoly számdékaira vonatkozó-lag, hát Berbeőtz Zsolt büszke unokája nyomban föl-biggyesztette a finom metszésű piros ajkát:

— Ah, apus, csak nem akarsz összeboronálni egy volt előmunkással? Egy-egy új altiszttel?

A szép kis mama helyeslése jeléül felhuzta ilyenkor, mint a pulyka, a tokácskáját s így böl-lingatott rá a gögös beszédre.

TRÉFAK

A családi fegyelem.

Van Budapesten egy magasrangú tisztviselő, ki a legjobb ember a hivatalában, de igen szigorú és kemény családfő otthon. Az az elve, hogy a családban kerülhetetlen katonás fegyelemnek és rendnek kell uralkodnia. Különösen az étkezésnél, amikor az egész család együtt van, rettegnek tőle, ilyenkor a gyermekeknek zajongani, fecsegni, vagy — pláne — tele szájjal beszélni «fejvesztés» terhe mellett tilos.

Ezt a szigorú fegyelmet azonban a legkisebbik — aki, mint mindenütt, itt is a kedvenc — a hatéves Laci, egy eleven, szőke-fürtű apróság, állandóan megtöri. A minap is ebédközben, az ünnepi csendben, teli szájjal lelkendezve felkiált:

— Jaj, papa!...

De nem folytathatta, mert nyomban elhallgatták. Mindenfelől röpöködtek feléje a szemrehányó tekintetek és a szigorú családfő is megdorgálta a hangos gyermeket:

— Kis fiúknak csendesen kell viselkedni, nem illik beszélni ebédközben, de különösen nem teli szájjal.

Az incidens nagyon nyomasztólag hatott a családra és még nagyobb, bántóbb lett a csend. Maga a családfő, aki alapjában véve vajszívú ember és — mit tagadjuk — mégis csak a kedvence volt a legkisebbik, már meg is bánta előbbi szigorúságát és odaszólt a kis forradalmárhoz:

— No, most megmondhatod nekem, amit az előbb mondani akartál.

— Most már ügyis késő, papa — válaszolta lemondó hangon, elfogódottan, a kis trónörökös.

— Késő?... Miért?... — érdeklődött tovább az apa.

Ekkor a kis fiú felzokogott és a bő könnyektől el-elcsukló hangon felelt:

— A te salátádban *egy hernyó volt, papa, de most már nincs ott, mert megettéd!* (V. L.)

Féltreértés.

Egyszer egy városi vigéc kíváncsiságból megnézte, hogy milyen is az a falusi búcsú. Amde elkezdett fitymálkodni és ezért az atyafi úgy megapogatta az orra hegyét, hogy menten elindult belőle a vér. A vigéc később elpanaszolta barátainak az esetet, mire azok csodálkozva kérdezték tőle, hogy a tettest miért nem jelentette fel.

— Azéit — válaszolt a vigéc — mert, ahogy én a törvényt ismerem, az *orgazdát* mindig jobban büntetik, mint a betörőt. (Beküldte Csala János Ceglédről.)

A házasság.

A pesti úr négyesztanos fiaskájával utazik a vonaton. A kis fiú három szamarat lát meg a mezőn. Sohse látott még szamarat és ezért megkérdi az apját:

Mi az öt apuska?

— Számár, fiacskám — feleli az úr és magyarul kezd — ez az apaszámár, ez az anyaszámár, a harmadik pedig csacsi.

— Hát a szamarak is házasodnak? — kérdi csodálkozva a fiúcska.

— Édes fiam, *csakis a szamarak házasodnak!* — feleli lemondólag az úr.

A kényes téma.

A vidéki gyógyszerértárba beállt a tanyai magyar. Megáll a ragyogó pult előtt, zavartan forgatja a kezében nagy zsíros kalapját, bizalmatlan csodálkozással hordozván körül tekintetét a színes folyadékokkal teli kristályüvegeken, a hófehér tégelyeken és csillogó ércmérlegeken.

A gyógyszerészségéd szolgálatkészen fordul feléje:

— Mi tetszik?

A paraszt tévoya tekintettel vizsgálhatja tovább a polcokat. A gyógyszerészségéd közelebb hajol hozzá:

— No, sügja meg, bácsi.

A paraszt belesügja:

— Úgy sincs az itt...

— De mégis mi legyen az?

— Ha mondom, úgy sincs az itt, — suttojja lemondó hangon a magyar.

De erre már a patikus éktelen dühbe gurul.

A mindenségit kednek, hát mondja már meg legalább, hogy mit akar.

— Hát *ustornyél* kéne, instállom!...

(V. L.)

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

Cuba $\frac{á}{v}$ y kék, zöld

(Beküldte Zsebeházy György Dunapenteléről.)

2. Számrejtvény.

Keressünk kéttagú számot, melynek összegét, ha nyolccal szorozzuk, a talált kéttagú szám értékét kapjuk.

(Beküldte Gémes István Szegvárról.)

3. Betűrejtvény.

$\frac{T T}{O}$ i

(Beküldte Szűcs János Perekéről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 37-ik számunkban közöljük.

A 31-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Névtelen asszony.**

2. Betűrejtvény: **Tiszáninnen, Tiszántúl.**

3. Betűrejtvény: **Félix.**

! *Megejtették:* Braun Andor, Bolyán Imre, Dóri József, Szekeres Imre, Gonda Vince, Kovács Györgyike, Jäger Jánosné, Jenéi Sándor, Szűcs Lászlóné, Szekeres István, özv. Karacs Elekne, Marosi Ferenc, ifj. Urbányi Ferenc, Schneider Erzsébet.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kovács Györgyike (Alap), Szűcs Lászlóné (Kisfalud), Karacs Elekne (Földes), ifj. Urbányi Ferenc (Legéni), Schneider Erzsébet (Olaszfalud).**

A 32-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Pötvárosi árak augusztus hó 24-én.)

Gabonavásár. 76 kg.-os tiszavidéki búza 385—390.000, pestmegyei és dunántúli 382.500—387.500, 78 kg.-os tiszavidéki 397.500—397.500, pestmegyei és dunántúli 390—395.000, rozs 322.500—325.000, takarmányárpa 390—420.000, sörárpa 470—500.000, tengeri 385—390.000, tavalyi zab 385—390.000, idei 350—360.000, repce 630—650.000, korpá 235—240.000 korona métermázsankint. *Lisztárak:* 0-ás 6900, 2-es 6600, 6-os 6000—6100 korona; másonekzi piacon a 0-ás 6200—6300, 2-es 6000—6200, 6-os 5300—5900 korona kilogrammonként.

Takarmányvásár. Kétiszéna, elsőrendű 6 155—165.000, másodrendű 6 101—146.000, harmadrendű csomagolásra 76—100.000, muharshéna 120—160.000, lucernaszéna 140—230.000, zabosbükönyszéna 140—160.000, alomszalma 60—75.000, zsupszalma 90—95.000 K métermázsankint, zsupszalma, 1 kève 3—5 kg. 3500—5000 korona.

Vetőmagvak. Viktória borsó 4300—4600, az expre-szborsó 4600, az ősi borsó 3700—3800, a mák 13—13.500, a fehérbab 4700—4800, a tavaszi búkköny 2300, a szőszbükönyszéna 7000—7250, az új köles 3800—2600 korona kilogrammonként állomásról.

Húspiac. Marnahús elsőrendű 38—47.000, másodrendű 30—38.000, borjűhús 40—54.000, másodrendű 33—40.000, sertéshús 42—48.000, másodrendű 34—42.000, zsír és hár 42.000, zsírszalonna 39.000, füstölt-és paprikásszalonna 44.000, birkanús 18—28.000 korona kg.-kint.

Sertésvásár. Könnyű 26—27.000, közepes 27—28.000, nehéz 27—28.600, süldő 28.500—29.000 korona kilogrammonként élőslásban. Az irányzat éénk volt.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 17.500—20.500, kivételesen 21—21.500, közepes 14.000—17.000, gyenge 7.500—13.500, bika jobb 17.000—1.500, kivételesen 20—20.500, gyenge 11.500—16.500, tehén jobb 15.500—18.500, kivételesen 19.000—19.500, gyenge 7.500—15.000, kicsontozni való marha 600—7500, növendékmarha 7500—15.000 korona kilogrammonként élőslásban.

Lóvásár. Igás kocsiló, nehéz 7.900.000, igás kocsiló, könnyű 5.000.000, alárendelt minőségű lovak 5.000.000—5.500.000 koronáig.

Tenyészállatok és járművek. Importált fehér erdélyi jármű-
ökör 18—20.000, elsőrendű fehér járműökör 16—18.000, elsőrendű tarka
járműökör 15—17.000, friss fejűtehén 16—20.000, 1 1/2 éves üszök 15—
17.000, 1 1/2 éves tinók 13—16.000 korona kilogrammonként elsőüllyben.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 6400, tejszínhab 48—55.000, tejfel
20—28.000 korona literenként, vaj 70—100.000, nagyban 60—65.000,
tehéntúró 16—20.000, juhtúró 35—46.000, ementáli kicsinyben 80—90.000,
nagyban 62—66.000, grói kicsinyben 60.000, nagyban 40—44.000, trappista
kicsinyben 48—56.000, nagyban 32—35.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa zöldjével kilogrammonként
4000—5000, petrezselyem zöldjével 4000—5000, kalarábé drbja 200—600,
vörshagyma 3500, fokhagyma 6000—8000, cékla 3000—4000, fejes-
káposzta 2000—4000, kelkáposzta 1500—4000, fejessaláta drb.-kint 3000,
rózsaburgonya kicsinyben 2500, nagyban 140—220.000, uborka 800—3600,
zöldbab 2000—2500, karfiol 10—20.000, torma 16—30.000, sóka 2500—4000, spenót 4000—5000,
champion-gomba 40—70.000, alma 6—12.000, körte 12—28.000, szilva
2000—6000, szőlő 16—20.000, paradicsom 1000—1500, tengericső, 1 drb
800—1000, zöldborsó, hüvelyes 10—14.000, barack, ősz 10—30.000,
dinnye, görög 1500—2000, dinnye, sárga 1500—4000 korona kg.-kint.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 55—120.000, tyúk, párja 80—
130.000, hizott ruca 40—45.000, libamáj 60.000—95.000, lúdazár 75.000
korona kilogrammonja, tojás darabja 1300—1600 korona.

Bor. A bor iránti kereslet az utóbbi napokban erősen ellanyhult.
Ennek oka egyrészt abban rejlik, hogy a fogyasztás a rendkívül magas
árak miatt megcsappant, másrészt abban is, hogy sok érdeklőt szükség-
letét meghaladó mértékben fedezte már előbb magát és ennél fogva nem
felvelőképes. Az árak változatlanok. Mustban csak szórványosan fordultak
elő létezők, úgy hogy az árak még nem alakultak ki.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 augusztus 24-én.
1 angol font 346.000 K, 1 dollár 76.910 K, 1 francia frank 4185 K, 1 cseh
korona 2304 K, 1 román lei 375 K, 1 szerb dinár 955 K, 1 osztrák korona
1'08 K, 1 olasz lira 3415 K, 1 svájci frank 14.465 K. Zürichben 100 magyar
koronáért 0.00695 svájci frankot fizettek. Egy aranykorona = 15.571 1/4 papír-
korona. — **Arany- és ezüstpénzek:** Hűszekoronás arany 334.000 K, ezüst
egykoronás 5400 K, ezüst forint 14.000 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Héjly Imre dr.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Bak Imre.**

**Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-
ből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR**
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkezezők, háti és egy-
kezes kénporozógépek a legol-
csóbb gyártáron beszerezhetők

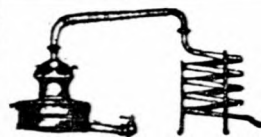
SZONTÁGH PÁL részár-
gyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors
és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-
főnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

HARRACH OTTÓ

ingatlanforgalmi vállalat
Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazda-
közönség bizalommal forduljon hozzám, minden
igényt módomban álli kielégíteni.

**Máthé
András**
vörösréz-
árúgyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket,
finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a leg-
primább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Mezőgazdasági

gépek és eszközök,

ekék, boronák, vetőgépek, szecsavágók, répa-
vágók, kukoricamorzsolók, teljes cseplőgarnitúra,

motorok, malmok.

Wohanka és Társa Utóda R.-T.

Mintaraktár:

Budapest, V., Vilmos császár-út 76.

Kérjen árajánlatot!

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP“-ban hirdet.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi, női és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárusztályánál.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett
ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: **Dániel Nándor.**)

Kocsizó és gazdasági

lószerzők

saját készítésű kézimunka
legjobb minőségben
kaphatók

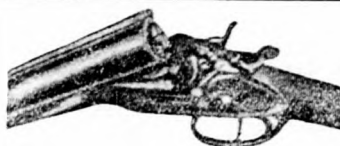
KURUCZ MIHÁLY szilgyártó
és nyerges

Budapest, VII., Rákóczi-út 34. sz.
az udvarban vagy Dohány-utca 31. szám.
Minden e szakmába vágó megrendelés pontosan
eszközöltetik.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-Körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítá-
sát és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú
golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-
fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű
golyós, sörétes töltények, löszerek.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és

tejgazdasági gépeket

sib. vörösréz-
ből, első-
rendű kivitelben raktárról
szállít, központi és mező-
gazdasági szeszűzőket
szakszerűen berendez.

Godra Sándor és Fia

részművezeteme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz.
Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50—12.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekdítő aratógépek,
lógerelyek, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcseplőkészletek,
szecsavágók, répavágók, daráló,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerzők a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leg-
gyorsabban önt és szállít az Orsz. Harang-
szakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R. - T.

„ECCLESIA“ ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.